

روزشمار جنگ

سه شنبه

۳ شهریور ۱۳۶۰

۲۴ شوال ۱۴۰۱

۲۵ اوت ۱۹۸۱

۴۹۲

در بمباران و گلوله‌باران و برخی مناطق مرزی ایران تعدادی از مردم شهید یا مجروح شدند. هواپیماهای عراقی امروز روستای بنی‌خلف در شمال‌غربی سردشت و روستای واوان در شمال آن شهر را بمباران کردند که در این حمله، در واوان یک نفر از اهالی شهید و ۳ نفر مجروح شدند. در بنی‌خلف نیز که در نزدیکی مرز واقع است، حدود ۱۰ نفر شهید یا زخمی شدند. هم‌زمان با این اقدام عراق، جنگنده‌های نیروی هوایی ارتش به پرواز درآمدند و هواپیماهای عراقی را تعقیب کردند که در نتیجه مهاجمان متواری شدند.^(۱)

مناطق مسکونی آبادان و شادگان نیز امروز گلوله‌باران شد. در این اقدام، یک دختر به نام کمیله محبوبیان به شهادت رسید و ۲ منزل مسکونی در ایستگاه‌های ۴ و ۹ این شهر تخریب شد. همچنین قسمتی از پالایشگاه آبادان که محل نگهداری گوگرد بود، طعمه حریق شد و تعدادی نخل نیز آتش گرفت. این آتش‌سوزی‌ها با تلاش نیروهای آتش‌نشانی مهار شد.

علاوه بر آبادان، ارتش عراق منطقه عرب‌نشین شادگان را نیز با گلوله‌های توپ هدف قرار داد که یک نفر مجروح شد.^(۲)

روز گذشته نیز نیروهای عراقی از هنگام ظهر تا ساعت ۱۸، چندین بار مناطق مسکونی شهر آبادان را هدف آتش توپ‌ها و خمپاره‌های خود قرار دادند که بر اثر آن چند نفر از اهالی شهر مجروح شدند و چند منزل مسکونی آسیب دید.^(۳)

ارتش عراق دو روز پیش (۱۳۶۰/۶/۱) هم ساعت ۱۵:۰۵، یک موشک به سمت شهر دزفول شلیک کرد که به منطقه‌ای خارج از شهر اصابت کرد. این حمله هیچ خسارت مالی و جانبی به همراه نداشت.^(۴)

۴۹۳

خبرگزاری پارس در گزارشی از مناطق جنگی خوزستان، از رکود در جبهه‌های اهواز خبر داد. این گزارش براساس وضعیت ظاهری جبهه‌ها تنظیم شده و دیدگاه‌های مسئولان نظامی در آن لحاظ نشده است، اما از آنجا که نگاهی کلی به آخرین وضعیت خطوط نیروهای خودی و دشمن دارد، به بخش‌هایی از آن اشاره می‌شود. در این گزارش آمده است:

«[با] گذشت قریب به یک سال از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، متأسفانه تحول چشمگیری در جبهه‌های اهواز صورت نگرفته است. عراقی‌ها با اشغال بخش غربی خونین شهر [خرمشهر] نیروهای خودی را به موازات جاده اهواز - خونین شهر گسترش داده و تا عمق ۱۰۰ کیلومتری این جاده به طرف اهواز پیشروی کرده‌اند. وضعیت عراقی‌ها در شرایط فعلی به‌صورتی است که حدود ۱۰۰ کیلومتر از جاده ۱۲۵ کیلومتری اهواز - خونین شهر، در دست آنان است. در منتھالیه مرکز تجمع نیروهای عراقی در فاصله ۲۵ کیلومتری جاده اهواز به طرف خونین شهر و در نقطه‌ای معروف به سید طاهر و ایستگاه حمید، عراقی‌ها نیروهای خود را گسترش داده‌اند. عراقی‌ها با عبور از مرز فکه، بخش مرزی بستان را اشغال [کردند] و پس از یک سلسله پیشروی‌ها و عقب‌نشینی، سرانجام هویزه را به تصرف خود درآورده که با رشادت و دلاوری‌های سلحشوران اسلام نیروهای بعثی ناچار به ترک هویزه شدند و در جنوبی‌ترین ضلع این بخش موضع‌گیری کردند. این بخش؛ یعنی هویزه و به‌ویژه بخش اشغالی بستان برای عراقی‌ها اهمیت استراتژیک فوق‌العاده‌ای دارد، زیرا علاوه بر جاده اهواز - خونین شهر که تدارکات آنان را از طریق غرب خونین شهر و جاده شلمچه تغذیه می‌کند، بخش وسیعی از تدارکات آنان از طریق فکه - بستان صورت می‌گیرد.

گزارش تازه‌ای که اخیراً از دیدبانان جبهه‌های دب حردان و آب تیمور دریافت شده حاکی است که عراقی‌ها اخیراً دست به ایجاد مواضع جدیدی در حوالی سید طاهر و روستای تختیه در محورهای شرقی و غربی جاده اهواز - خونین شهر زده‌اند. تجدید مواضع عراقی‌ها در این قسمت هرچند صوری و ظاهری است، لیکن حکایت از عدم عقب‌نشینی عراقی‌ها از این محور می‌کند. آگاهان نظامی پیشروی عراقی‌ها از حوالی سید طاهر واقع در ۲۵ کیلومتری جاده اهواز - خونین شهر به طرف نورد - اهواز را بسیار بعید می‌دانند، زیرا بر اثر نفوذ آب کرخه در بیابان‌های حدفاصل بین مواضع نیروهای خودی و عراقی‌ها امکان پیشروی مزدوران عراقی وجود ندارد. از سوی دیگر، وجود همین آب‌های سطحی مانع پیشروی و انجام عملیاتی توسط نیروهای ما علیه مواضع دشمن می‌شود؛ به این علت، جبهه آب تیمور، که معروف به نورد است، راکدترین جبهه‌های جنوب است و تنها مبادله آتش به صورت ایدایی صورت می‌گیرد. از طرف دیگر و از همین نقطه؛ یعنی حوالی ایستگاه حمید که مرکز تجمع آتشبارها و سلاح‌های سنگین آنان [است]، شهر اهواز را هدف قرار می‌دهند. متقابلاً نیروهای ما با استقرار سکوی

پرتاب موشک‌های کاتیوشا امنیت شهر اهواز را در برابر حملات توپخانه‌های ارتش متجاوز عراق تا اندازه‌ای تأمین می‌کند؛ به این معنی که تانک‌ها و آتشبارهای دشمن که در حوالی سید طاهر و ایستگاه حمید، شهر اهواز را هدف قرار می‌دهند، ثبت تیر شد و هرگاه تانک‌های دشمن برای شلیک به سوی شهر اهواز از آشیانه خارج می‌شوند، بلافاصله در مدت زمانی حدود ۲۰ ثانیه، موشک‌های کاتیوشا را به سوی آنان رها می‌کنند و به این دلیل است شهر اهواز در چند روز گذشته کمتر هدف آتش توپخانه‌های دورزن دشمن قرار گرفته، از طرفی دیگر، رکود جبهه‌ها موجبات کاهش روحیه و توازن رزمی رزمندگان ما را به‌ویژه در رده‌های پایین فراهم کرده است. به هر تقدیر، چنانچه از مشکلات جزئی بگذریم سربازان کلاً مایل به تحرک بیشتری در جبهه‌ها بوده و خواهان یک حمله گسترده علیه مواضع دشمن متجاوز هستند.»^(۵)

۴۹۴

در دومین برنامه مبادله اسیران جنگی بین ایران و عراق* با حضور نمایندگان صلیب سرخ جهانی در قبرس، ۴۰ ایرانی شامل ۳ نظامی و ۳۷ غیرنظامی با ۴۵ نظامی عراقی که در جبهه‌ها مجروح شده بودند، مبادله شدند. این افراد که با هوایمای صلیب سرخ به تهران وارد شدند، مورد استقبال مقامات ارتش و جمعیت هلال احمر قرار گرفتند.

تعدادی از این اسیران آزادشده ایرانی، افراد کهنسالی بودند که بعضی از آنها حتی نمی‌توانستند به خوبی راه بروند. این افراد که عموماً از اهالی خرمشهر و حومه آن بودند، به عنوان اسیر جنگی در زندان‌های عراق به سر می‌بردند.^(۶)

پس از انجام این مبادله، مدیرکل روابط امور بین الملل جمعیت هلال احمر در گفت‌وگویی با خبرگزاری پارس گفت: «قرارداد مبادله به این صورت بوده است که عراق در مقابل ۴۵ نظامی به ما ۵ نظامی و ۴۴ غیرنظامی تحویل دهد، ولیکن به دلایلی که تاکنون نامشخص مانده، ۲ نظامی و ۷ غیرنظامی به ایران منتقل نشده‌اند.»

وی در پاسخ به این سؤال که چرا ایران در مقابل ۴۵ اسیر نظامی تنها ۳ اسیر نظامی تحویل گرفته است، گفت که فعالیت هلال احمر نظارت بر امر مبادله بوده است و تعیین تعداد اسیران و مبادله نظامیان با غیرنظامیان با ارتش است.^(۷)

روزنامه تایمز (چاپ لندن) نیز با درج خبر مبادله اسیران نوشته است: «بالینکه تمام اسرای عراقی که در ایران به سر می‌بردند، نظامی بودند، ولی در میان اسرای ایرانی بجز ۵ نفر، بقیه؛ از جمله ۹ زن غیرنظامی بودند. در میان این عده پیرمرد ۹۰ ساله هم دیده می‌شد. برخی از این

* در اولین مبادله اسرا بین ایران و عراق که توسط صلیب سرخ جهانی چند ماه پیش در قبرس انجام شد، ۱۷ سرباز عراقی با ۲۳ نفر از اسیران ایرانی مبادله شدند.

غیرنظامیان زخمی بودند و این امر نشان می‌داد که در عراق به‌خوبی مداوا نشده‌اند و یک مرد ۷۵ ساله اهل خرمشهر شکایت می‌کرد در زندان موصل با ۱۵۰۰ ایرانی دیگر روزانه بیش از یک وعده غذا دریافت نمی‌کردند که آن‌هم شامل نان، آب و برنج بود. در همین حال، صلیب‌سرخ تأیید کرده است که عراقی‌هایی که ایران تحویل داده همه نظامی بوده‌اند و با لباس‌های نو که از سوی دولت ایران به آنها داده شده بود، ایران را ترک کرده‌اند.^(۸)

۴۹۵

یک ستون شامل ۲۰ کامیون حامل تجهیزات نظامی و مواد غذایی که از عربستان سعودی وارد عراق شده بود، در یک منطقه مرزی عراق موسوم به جاده حضر هدف حمله مجاهدین عراقی قرار گرفت و ۳ دستگاه از این کامیون‌ها با محموله به آتش کشیده شد، بقیه کامیون‌ها نیز بر اثر اصابت گلوله از حرکت بازماندند. پس از اجرای این عملیات، مجاهدین عراقی موفق به فرار شدند.^(۹)

۴۹۶

دفتر دائمی ایران در سازمان ملل متحد در ژنو، اعلام کرد کمیته خلع سلاح بین‌المللی بخشی از گزارش سالانه خود به مجمع عمومی سازمان ملل متحد را به جنگ عراق علیه ایران اختصاص داده است و در آن ضمن محکوم کردن تجاوز عراق به ایران از جامعه بین‌المللی خواسته است در برابر این تجاوز سکوت نکند و هرگونه تجاوز و توسل به زور را محکوم کند. جلالی نماینده ایران در دفتر دائمی جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد در ژنو، در گفت‌وگو با واحد مرکزی خبر در لندن، اعلام کرد که دفتر نمایندگی ایران در ژنو با کوشش بسیار توانسته است این ماده را در گزارش سالانه کمیته خلع سلاح بگنجانند و این گزارش در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح خواهد شد.^(۱۰)

۴۹۷

اقدامات تروریستی افراد مسلح در شهرهای مختلف کشور، چند شهید و مجروح بر جای گذاشت. در اهواز، دو موتورسوار مسلح که با لباس فرم سپاه پاسداران به منزل یکی از اعضای بسیج این شهر به نام کاظم حویزای مراجعه کرده بودند، با شلیک چند گلوله اسلحه کلاشینکف وی را مجروح کردند و بلافاصله از محل گریختند. این فرد که مورد اصابت ۵ گلوله قرار گرفته بود، پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.^(۱۱)

* ضارب کاظم حویزای روز ۱۲ مهر ۱۳۶۰ دستگیر شد.

در رشت هم افراد وابسته به گروه‌های ضدانقلاب با حمله به یکی از اعضای جهاد سازندگی که در منزل خود درحال استراحت بود، وی را به شهادت رساندند و سپس با استفاده از تاریکی شب متواری شدند.^(۱۲)

حجت‌الاسلام ابطحی یکی از روحانیان کرمانشاه نیز هنگام رفتن به محل کار خود هدف سوءقصد سرنشینان مسلح یک تاکسی قرار گرفت و بر اثر اصابت تیر به سرش، به‌سختی مجروح و در حالت اغما به بیمارستان منتقل شد. مهاجمان نیز متواری شدند.^(۱۳)

در بهبهان هم یک فرد مسلح به سلاح کمری و نارنجک با تیراندازی به‌سوی یکی از افراد متعهد این شهر، وی را مجروح کرد. مأموران شهرداری بلافاصله مهاجم را تعقیب و پس از مجروح شدن او بر اثر تیراندازی، وی را دستگیر کردند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دادند.^(۱۴) یکی از افراد متعهد شهر قوچان نیز هدف سوءقصد فردی مسلح قرار گرفت و از ناحیه دست مجروح شد. ضارب بلافاصله به‌وسیله یک موتورسیکلت متواری شد.^(۱۵)

۴۹۸

افراد وابسته به گروه‌های مسلح معارض؛ ازجمله سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ۶ شهر، اقدام به تیراندازی و پرتاب نارنجک و انواع بمب‌های دست‌ساز و آتش‌زا به مراکز عرضه کالاهای فرهنگی، افراد و اماکن متعلق به طرفداران جمهوری اسلامی کردند که در این حوادث ۹ نفر مجروح شدند و خساراتی ایجاد شد. ۴ نفر از عاملان این حوادث دستگیر شدند.

ساعت ۶ صبح امروز، سرنشینان مسلح ۴ خودرو به چادر فروش کتاب‌های مذهبی در پیاده‌رو مقابل در ورودی دانشگاه تهران حمله و پس از پرتاب یک نارنجک، چند نفر از آنان به‌سوی پاسداران مستقر در جلو دانشگاه با مسلسل‌های یوزی و کلت شلیک کردند و بلافاصله از محل دور شدند. در این حادثه، یک رهگذر و ۳ نفر از مسئولان چادر عرضه محصولات فرهنگی بر اثر اصابت ترکش نارنجک مجروح شدند، اما به پاسداران آسیبی نرسید.^(۱۶)

در خیابان امام خمینی اهواز، دو موتورسوار مسلح نارنجکی را به‌سمت مغازه یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که موجب مجروح شدن صاحب مغازه و یک نفر دیگر شد و خساراتی را ایجاد کرد. این افراد سپس در خیابان سعدی نیز اقدام مشابهی را انجام دادند که نارنجک عمل نکرد و مهاجمان از محل حادثه گریختند.

یکی از مأموران شهرداری به‌کمک یکی از نیروهای جهاد سازندگی که در صحنه حاضر شده بودند، با تعقیب مهاجمان توانستند یکی از آنان را دستگیر کنند و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل دهند.^(۱۷)

در بروجرد نیز یک بمب آتش‌زا به منزل یکی از پاسداران این شهر پرتاب شد که بر اثر انفجار آن، شیشه‌های خانه شکست. روابط عمومی سپاه پاسداران بروجرد اعلام کرد این چهارمین باری است که به منزل این فرد حمله می‌شود.^(۱۸)

در مشهد هم یک بمب دست‌ساز به طرف مغازه یکی از افراد متعهد شهر واقع در چهارراه لشکر، پرتاب شد که عمل نکرد.^(۱۹)

پرتاب ۲ بمب دست‌ساز به یک کتاب‌فروشی و منزل یکی از افراد متعهد شهر تایباد خسارات جزئی ایجاد کرد. مهاجمان پس از این اقدام، تعدادی اعلامیه پخش کردند و متواری شدند.^(۲۰) در بهبهان نیز چند نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با پرتاب نارنجک و تیراندازی به سمت نمازگزارانی که از مسجد عازم منازلشان بودند، ۳ نفر را مجروح کردند. پس از این اقدام، مردم حاضر در محل، مهاجمان را تعقیب کردند و موفق شدند ۳ نفر از آنان را دستگیر کنند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران شهر دهند.^(۲۱)

۴۹۹

نیروهای سپاه پاسداران تعدادی از افراد گروه‌های ضدانقلاب را در خوزستان و سرخس شناسایی و دستگیر کردند. با پیگیری نیروهای سپاه پاسداران هفتگل مسجدسلیمان در استان خوزستان، ۱۱ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک‌های فدایی خلق (اقلیت) شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد وسایل ساخت انواع بمب دست‌ساز و آتش‌زا و تعدادی اسناد و نشریات درون‌گروهی به دست آمد.^(۲۲) در سرخس نیز یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که یک کلت به‌همراه داشت، دستگیر شد.^(۲۳)

۵۰۰

بخش خبری رادیو مجاهد (ارگان تبلیغی سازمان مجاهدین خلق) اقدام به پخش اخبار مربوط به عملیات تیم‌های نظامی و عملیاتی سازمان در مناطق گوناگون تهران کرد. رادیو مجاهد با پخش این اخبار می‌کوشد حجم عملیات سازمان را بالا و مؤثر جلوه دهد، اما یکنواختی و شکل همسان این خبرها، به‌وضوح از کاهش محسوس اقدامات سازمان مجاهدین در روزهای اخیر در پی دستگیری‌های گسترده افراد وابسته به سازمان به‌ویژه در تهران و تبلیغاتی‌بودن این اقدام برای روحیه‌دادن به اعضای رده‌پایین حکایت می‌کند. رادیو مجاهد از مجریان عملیات‌ها با القابی مانند "میلیشای قهرمان" یا "فرزندان انقلابی خلق" یاد کرده و افزوده است: این افراد موفق به آتش‌زدن اتومبیل، حمله به افراد و تنبیه آنان (!) و پرتاب بمب آتش‌زا به سمت چندین مغازه و منازل افراد وابسته به جمهوری اسلامی شده‌اند. این رادیو همچنین در اخبار خود افرادی را که خودشان یا مغازه و منزلشان هدف حمله قرار گرفته است "فالانژ"، "مزدور خائن"، "سرسپرده رژیم"، "اجیرشدگان رژیم" و "جاسوس مزدور" و... خوانده است.

درمجموع، در اخبار امروز از حمله و تنبیه (!) ۹ نفر در محله‌های مختلف با به‌آتش‌کشیدن یک کتاب‌فروشی در میدان امام خمینی، ۲ مغازه در پارک شریعتی و فلکه سوم تهرانپارس و ۲ مغازه بدون ذکر مکان، یک فرش‌فروشی در خیابان جیحون، یک مغازه پوسترفروشی بدون ذکر نام محل، ۳ خانه در خیابان‌های یوسف‌آباد، قصرالدشت، شریعتی، یک اتومبیل مقابل دانشگاه تهران و یک اتومبیل دیگر نام برده شده که به ادعای این رادیو، در همه این موارد، عاملان اقدام به پخش اعلامیه کرده و همگی سالم به پایگاه‌های خود بازگشته‌اند، حتی در برخی موارد هم مردم آنها را تشویق کرده‌اند!^(۲۴)

۵۰۱

کمال حبیب‌اللهی یکی از سلطنت‌طلبان مخالف جمهوری اسلامی ایران که خبرگزاری‌ها از وی به‌عنوان فرمانده عملیات ربودن ناوچه ایرانی تبریز نام برده‌اند، با اعلام حق‌شناسی عمیق خود از شاهپور بختیار، از سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیز دعوت به همکاری کرد.* سخنگوی سلطنت‌طلب سازمان آزادگان نیز ضمن تأیید روابط این سازمان با بختیار، هرگونه همکاری با بنی‌صدر را رد کرد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، دریادار حبیب‌اللهی فرمانده نیروی دریایی ارتش در رژیم شاه و یکی از رهبران جنبش مخالف حکومت ایران در مصاحبه با روزنامه فرانسوی صبح پاریس، ضمن اعلام رضایت و تشکر از شاهپور بختیار به‌دلیل کمک‌های وی به این جنبش، درباره دعوت از سازمان مجاهدین خلق گفت: «اگر مجاهدین خلق مایل باشند به ما بپیوندند ما به آنها خوشامد می‌گوییم، زیرا آنها نیز ناسیونالیست هستند و برای کشور خود مبارزه می‌کنند.»^(۲۵)

از سوی دیگر، ژنرال بهرام کیا عضو سابق ستاد ارتش ایران در زمان شاه، در مصاحبه با مجله عربی *الاستور* درباره رابطه این سازمان با بختیار و سازمان مجاهدین خلق گفت: «ما با شاهپور بختیار روابط بسیار نزدیکی داریم و رهبری سیاسی او را پس از ژنرال آریانا قبول داریم. ما همچنین به مجاهدین خلق و فداییان خلق احترام می‌گذاریم و روابط خوبی با آنها داریم، ولی با بنی‌صدر همکاری نخواهیم داشت و ما معتقدیم که همکاری مجاهدین خلق و بنی‌صدر طولی نخواهد کشید و این همکاری تاکتیکی و موقتی است.»**^(۲۶)

* ناوچه تبریز در مسیر خود از بندر شربورگ فرانسه به ایران، در آب‌های ساحلی اسپانیا روبرو شد. (به روزشمار ۱۳۶۰/۵/۲۲ مراجعه شود).

** درخصوص سپهد آریانا و سازمان سلطنت‌طلب آزادگان مطالبی در ضمیمه گزارش درج شده است.

۵۰۲

اشغال سفارتخانه‌های ایران در لاهه (هلند) و بروکسل (بلژیک) توسط افراد گروه‌های ضدانقلاب با دخالت نیروهای پلیس این دو کشور خاتمه یافت. تنها یک روز پس از ماجرای اشغال منزل سفیر ایران در استکهلم پایتخت سوئد و گروگان‌گرفتن وی و همسر و فرزندش که با دخالت پلیس خاتمه یافت، امروز نیز دو گروه کوچک از دانشجویان ایرانی مخالف جمهوری اسلامی ایران برای ساعاتی سفارتخانه‌های ایران در لاهه و بروکسل را به اشغال خود درآوردند.

خبرگزاری فرانسه از لاهه به نقل از پلیس هلند اعلام کرد: یک گروه ۱۸ نفری از دانشجویان ایرانی، سفارت ایران در لاهه را برای مدت کوتاهی، اشغال کردند. پس از اینکه این عده از خروج از سفارت، خودداری کردند، پلیس آنها را دستگیر کرد. این افراد که از فرانسه و آلمان فدرال وارد هلند شده بودند، به مرزهای مربوطه فرستاده شده و از این کشور اخراج خواهند شد.^(۲۷)

این خبرگزاری با اعلام اینکه عده‌ای از هواداران جنبش مارکسیستی - لنینیستی پیکار در نشست مطبوعاتی در لاهه، مسئولیت این اقدام را پذیرفته‌اند، به نقل از سخنگوی پلیس لاهه، افزود: ۱۶ نفر از ۱۸ نفری که در اشغال سفارت دست داشتند، به مقامات آلمان غربی و ۲ نفر دیگر تحویل مقامات فرانسوی خواهند شد و باتوجه به قانونی بودن پاسپورت و اجازه اقامت این افراد، دانشجویان فوق با مقامات پلیس فرانسه و آلمان مشکلی نخواهند داشت.^(۲۸)

خبرگزاری رویتر هم از بروکسل به نقل از سخنگوی پلیس بلژیک، گزارش داد: در حادثه اشغال سفارت ایران که ۵۰ دقیقه ادامه یافت، به هیچ‌یک از اعضای این سفارت آسیبی نرسیده است.^(۲۹) پس از این دو حادثه، سفیر ایران در بلژیک، در ملاقات با مقامات مسئول در وزارت امور خارجه این کشور از آنان خواست تا حفاظت از این سفارتخانه را افزایش دهند.^(۳۰)

خبرگزاری فرانسه در خبر دیگری اعلام کرد: حدود یک‌صد تن از دانشجویان ایرانی مخالف نظام جمهوری اسلامی، در خارج از زندان مرکزی استکهلم، در اعتراض به دستگیری ۳۵ ایرانی که روز قبل، اقدام به اشغال منزل سفیر ایران در سوئد کرده و ۱۰ ساعت او و اعضای خانواده‌اش را به گروگان گرفته بودند، تظاهرات کردند. این خبرگزاری در ادامه به نقل از فردی که وی را وکیل دستگیرشدگان خواند، اعلام کرد: بازداشت‌شدگان به‌منظور اعتراض به شرایط بازداشتشان اعتصاب غذا کردند. مقامات ندامتگاه، این دانشجویان را در سلول‌های جدا از یکدیگر نگهداری می‌کنند تا از ملاقاتشان هم جلوگیری کنند.

از سوی دیگر، وزیر امور خارجه سوئد در یک مصاحبه رادیویی گفت: هرچند آرای صادره در محاکم ایران مخالف عقیده سوئد در زمینه عدالت است، باوجوداین، استکهلم اشغال هیئت‌های دیپلماتیک را نمی‌تواند تحمل کند.^(۳۱)

۵۰۳

انتشار تصویر امام خمینی همراه با سوره یاسین در چند روزنامه هندی که با سفارش سفارت عراق انجام شده است و نسبت دادن آن به مقامات ایرانی موجب اعتراض و تظاهرات عده‌ای از مسلمانان ایالت کشمیر و در نتیجه زخمی شدن ۱۱ نفر، در این منطقه شد.

آخوندزاده کاردار موقت ایران در هندوستان، در مصاحبه‌ای مطبوعاتی در محل سفارت، با اعلام این خبر گفت: عراقی‌ها در اعلامیه‌ای که عکس امام خمینی را به همراه سوره یاسین آورده و آن را برای انحراف اذهان عمومی انتشار داده‌اند، نوشته‌اند این قرآن مجید است درحالی که همه مسلمانان می‌دانند قرآن نه با سوره یاسین، که با سوره حمد آغاز می‌شود و نظر به حساس بودن این مسئله، سفارت جمهوری اسلامی ایران ضمن اعتراض به دولت هند اعلام کرد این گونه تبلیغات نقض کننده قوانین دیپلماتیک هستند و سفارت آن را توهین به اسلام و رهبر ایران می‌داند.

وی افزود: دولت هند در پاسخ به این اعتراض اعلام کرد این اولین باری است که سفارتخانه در هند دست به چنین کاری زده است و دولت هند به سفارت ایران اطمینان خاطر داد که توسط یک قاضی خصوصی این موضوع را پیگیری خواهد کرد.^(۳۲)

ضمیمه گزارش ۵۰۱: معرفی سپهد آریانا و سازمان سلطنت طلب آزادگان

باتوجه به نقش بهرام آریانا در ربودن ناوچه ایرانی تبریز، خبرگزاری پارس مطالبی را درباره سوابق وی در ارتش شاه، رابطه‌اش با محافل نظامی آمریکا و اختلاف نظرهای متقابل او با حزب توده ایران منتشر کرد. در این گزارش آمده است:

«سپهد آریانا یکی از افسران دربار شاهنشاهی و رئیس ستاد ارتش شاه در سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۵ بود. با شروع حمله عراق به ایران در سال ۱۳۴۰، آریانا پیشنهادی برای حمله متقابل به عراق به شاه داد و ادعا نمود که ارتش ایران با امکانات نظامی خود می‌تواند عصر همان روز بغداد را تصرف کند، ولی شاه بعد از مشاوره با کارشناسان اسرائیلی دید دیگری نسبت به توانایی‌های ایران و عراق داشت. این کارشناسان به شاه گفتند هرگونه تجاوز به عراق به شکستی مفتضحانه خواهد انجامید و ارتش ایران به کلی متلاشی خواهد شد. شاه که حمله به عراق را بی‌فایده می‌دید، در مقابل خواست و اصرار وی مقاومت کرد و بعداً آریانا را به اصطلاح مورد کم‌لطفی خود قرار داد و مجرمانه وی را به فرانسه تبعید کرد. آریانا که نام اصلی‌اش حسن منوچهری است، نخست مسلمان بود، ولی بعداً به آئین زرتشتی گروید و نام بهرام آریانا را بر خود نهاد. آریانا بعد از انقلاب، با کمک عمال ایرانی خارج از کشور بر علیه جمهوری اسلامی به فعالیت پرداخت. بیشترین فعالیت این دسته پرداختن به وضعیت نظامی و تمرینات کماندویی بود؛ هرچند در این زمینه نتوانستند موفقیتی داشته باشند.

آریانا از جمله افرادی است که مورد توجه محافل اطلاعاتی و نظامی آمریکا قرار گرفت. امریکاییان که در یک زمان افراد و جریانات مختلف و متفاوت و جریاناتی که به نظر آنان بالقوه قابلیت تبدیل به آلترناتیو جمهوری اسلامی را دارند، مدنظر قرار می‌دادند، به وی به عنوان فردی که توان جمع کردن ملی گراها و نظامیان را دارد توجه کردند.

بر همین اساس، نشریه داخلی ارتش آمریکا با چاپ تصویر و بیوگرافی و اعتقادات آریانا به تحسین شخصیت نظامی وی پرداخته و نوشته است: ارتشبد آریانا یکی از با انضباط‌ترین افسران ایران است که

درعین حال دارای درجه دکترا در رشته جامعه‌شناسی، تاریخ و فرهنگ ایران می‌باشد. وی مورد توجه اغلب سیاستمداران ملی و نظامیان وطن‌پرست ایرانی بوده و در مجامع نظامیان مبارز به‌عنوان پیش‌کسوت عضویت دارد. به اعتقاد مخالفین جمهوری اسلامی در خارج از کشور، آریانا احتمالاً مقبول‌ترین نظامی‌ای خواهد بود که می‌تواند در یک دوران انتقالی در صورت سقوط جمهوری اسلامی ایران نقش ویژه‌ای را عهده‌دار شود.»

خبرگزاری پارس که این مطلب را با استفاده از چند نشریه خارج از کشور تهیه کرده است، در مورد فعالیت‌های این فرد نوشته است: «بعد از گذشت یک سال از انقلاب، با کمک دیگر نظامیان فراری در خارج از کشور، سازمان ارتش رهایی‌بخش ایران را پایه‌ریزی کردند که در کشورهای اروپایی به‌خصوص کشور فرانسه برعلیه جمهوری اسلامی ایران بیشترین فعالیت را داشته‌اند.

آریانا به دنبال اختلاف‌نظرهایی که با دیگر نظامیان داشت، حدود ۴ ماه قبل سازمانی را به نام سازمان آزادگان ایران به وجود آورد و افرادی از این گروه را در دهکده‌ای در اطراف پاریس در محوطه باغی، آموزش نظامی می‌دهد.

عمده فعالیت این گروه در مرزهای ایران و ترکیه؛ یعنی در نقاط شمال‌غربی ایران متمرکز است، زیرا به‌وسیله امکاناتی که رژیم نظامی ترکیه در اختیار آنها قرار می‌دهد، می‌توانند با امکانات بیشتری برعلیه جمهوری اسلامی ایران فعالیت کنند.

به گزارش روزنامه‌های ضدانقلابی خارج از کشور، آریانا یکشنبه ۴ مرداد ۱۳۶۰، به مرز ترکیه عازم شده است و برای سازماندهی و مبارزه برعلیه جمهوری اسلامی افراد خود را بسیج کرده است.

سازمان آزادگان ایران که تعداد آنها بسیار محدود بوده، در خارج از کشور به نشر تراکت‌هایی به نام نامه آزادگان می‌پردازند که به‌عنوان ارگان سیاسی این سازمان محسوب می‌شود. مواضع این دسته حمایت از ملیت‌گرایی صرف و مخالفت با کمونیسم [است]، رژیم جمهوری اسلامی را رژیم ملایان قلمداد می‌کند و معتقدند که برای رسیدن به امکانات اقتصادی و قدرت سیاسی دست به هر کاری می‌زنند و سقوط بازرگان و بنی‌صدر را نمونه‌ای از این‌گونه جاه‌طلبی‌ها می‌دانند.

هرچند از بنی‌صدر به عنوان ریاست جمهوری قانونی و از بازرگان به عنوان نخست‌وزیر قانونی یاد می‌کنند، ولی بر این اعتقاد هستند که آنچه در ۲۲ بهمن ۵۷ در ایران گذشت انقلاب نبود، بلکه شورشی و حتی کودتایی بود که با کمک ابرقدرت‌های جهانی در ایران به وقوع پیوست.»^(۳۳)

از مسائل مهم در مورد مواضع سازمان آزادگان، دیدگاه آنان درباره حزب توده است. اعضای این سازمان به نقش حزب توده در جریانات داخلی ایران بسیار بها داده و این حزب را زمینه‌ساز نفوذ شوروی برای ایجاد حکومتی در ایران نظیر حکومت ببرک کارمل در افغانستان - که توسط شوروی پس از اشغال این کشور روی کار آمد - می‌دانند؛ لذا پس از انتشار خبر ربودن ناوچه ایرانی و مطرح‌شدن نام سازمان آزادگان، حزب توده با ارسال نامه‌ای دست‌نویس به دفتر امام خمینی با عنوان "بسیار مهم و فوری" از قول منابعی که آنان را "دوستان خود در ترکیه" نامیده، خبری را مطرح کرد که براساس آن، عوامل امریکایی به فرماندهی یک ژنرال امریکایی به نام رینگ که رئیس کمیسیون مشترک ناتو برای کمک‌های نظامی به ترکیه است، با همکاری یک ژنرال ترک و استفاده از عوامل آریانا در صدد اجرای یک طرح عملیاتی نظامی از مرز ترکیه علیه ایران هستند. در بخشی از این نامه که بیشتر ناشی از یک درگیری سیاسی و تبلیغاتی بین حزب توده و سلطنت‌طلب‌ها است و باوجود تبلیغات وسیع رسانه‌ای هیچ‌گاه به واقعیت نپیوست، آمده است:

«با کمک امریکا یک طرح عملیاتی نظامی در خاک ایران تهیه شده است. در این طرح نقش اساسی را گروه ضدانقلابی با نام "ارتش آزادی ایران" که ارتشبد آریانا در رأس آن قرار دارد ایفا خواهد کرد. آریانا با یک دسته از ژنرال‌های فراری ایران به ترکیه، نقشه این گروه این است که با کمک مقامات ترکیه از ناحیه وان وارد ایران شوند. به ابتکار آریانا در ترکیه "شورای ملی آزادی" تشکیل شده که تقریباً ۴۰ ژنرال و افسر ارتش آریامهری [در آن] عضویت دارد [دارند]. در ترکیه و مصر در پایگاه‌های مخصوص گروه‌های کماندویی و خرابکاری آموزش می‌بینند. این گروه‌ها در اختیار اویسی و آریانا قرار گرفته‌اند. این گروه در ارتش ایران و

به‌ویژه در نیروی هوایی، هواداران جدی دارد و اینان مأموریت دارند هم‌زمان با شروع تهاجم آریانا از ترکیه در درون ارتش ایران آشوب و بلوا راه بیندازند. در صورتی‌که آریانا بتواند کودتای خود را در آذربایجان به پیروزی برساند، نقشه این است که نیروهای جبهه متحد ضدانقلاب در سایر استان‌ها دست به کار شوند.»^(۳۴)

همچنین امیر خسروی عضو کادر مرکزی حزب توده ایران که در پاریس به سر می‌برد، با رد امکان بازگشت مجدد سلطنت‌طلب‌ها به قدرت در ایران، درمورد سرقت ناوچه ایرانی توسط گروه آریانا گفت: «مسئله ناوچه تبریز، ضعف سلطنت‌طلبان را نشان خواهد داد و ربودن این ناوچه یک عمل تبلیغاتی ازسوی آنان برای مخفی کردن حالت ناامیدی خود است.»^(۳۵)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۰/۶/۳

۱. سند شماره ۵۱۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نهجا (پست فرماندهی)، ۱۳۶۰/۶/۳؛ و - سند شماره ۹۳۷۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز (فرماندهی) به سپاه کرمانشاه (فرماندهی)، ۱۳۶۰/۶/۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۱۵.
۲. سند شماره ۴۸۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۳۶۰/۶/۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۱۴، واحد مرکزی خبر؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۱۵؛ و - سند شماره ۴۸۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان به ریاست اداره امور اجتماعی، ۱۳۶۰/۶/۴.
۳. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲.
۴. سند شماره ۴۸۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری دزفول، ۱۳۶۰/۶/۱.
۵. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۸، ۱۳۶۰/۶/۴، صص ۳ و ۴، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۳.
۶. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۱.
۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، ۱۳۶۰/۶/۶، ص ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۶/۵.
۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲.
۹. سند شماره ۵۰۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرمانده سپاه پاسداران خوزستان، ۱۳۶۰/۶/۲۰، ص ۳.
۱۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۳، ص ۱.
۱۱. سند شماره ۴۱۷۶۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۰/۶/۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۳.
۱۲. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۳.
۱۳. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۱۴؛ و - سند شماره ۵۱۸۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه کرمانشاه به سپاه مرکز (فرماندهی)، ۱۳۶۰/۶/۳.
۱۴. سند شماره ۳۴۴۷۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۳۶۰/۶/۴.
۱۵. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص ۶۸.
۱۶. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۳، ص ۲.
۱۷. سند شماره ۴۱۷۶۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۳۶۰/۶/۳؛ و - سند شماره ۳۴۸۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون انتظامی شاجا، ۱۳۶۰/۶/۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴.
۱۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۸، ص ۳.
۱۹. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۷، ص ۳.
۲۰. سند شماره ۵۱۹۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۳۶۰/۷/۷.
۲۱. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۳، ص ۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۷/۷، ص ۳.
۲۲. سند شماره ۵۱۸۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان به فرماندهی مرکز، ۱۳۶۰/۶/۴.
۲۳. سند شماره ۵۱۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳۶۰/۶/۳.
۲۴. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۸، ۱۳۶۰/۶/۴، ص ۹، ضمیمه، رادیو صدای مجاهد، ۱۳۶۰/۶/۳.

۳۰. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۲۷ ضمیمه، کویت، ۱۳۶۰/۶/۴.
۳۱. همان، ص ۹، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۸، ۱۳۶۰/۶/۴، ص ۲۲، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۳.
۳۲. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۳، ص ۱۶.
۳۳. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۱، ۱۳۶۰/۵/۲۸، صص ۱۵ - ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۵/۲۷.
۳۴. سند شماره ۱۶۹۱۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر حزب توده ایران به دفتر امام خمینی، ۱۳۶۰/۵/۲۵، سند تک‌برگی.
۳۵. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۰/۵/۳۰، ص ۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۵/۲۹.

۲۵. همان، ص ۱۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۸، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۴.
۲۶. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۳۶۰/۶/۱۴، صص ۱۴ - ۱۲، مجله عربی‌الاستور (چاپ لندن)، ۱۳۶۰/۶/۱۳.
۲۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۹، ۱۳۶۰/۶/۵، ص ۹، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۸، ۱۳۶۰/۶/۴، ص ۲۱، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۳.
۲۸. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، ۱۳۶۰/۶/۶، ص ۹، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۰/۶/۵.
۲۹. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۸، ۱۳۶۰/۶/۴، ص ۲۱، بروکسل - خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۰/۶/۳.